

3.4.8. Duâ

Arapça'da *d-'a-v* fiilinden türetilen *duâ*, sözlükte "çağırarak, seslenmek, istemek, yardım talep etmek" manalarına gelmektedir. *Duâ* kavramı dini bir terim olarak, "Allah'ın yüceliği karşısında kulun aczini itiraf etmesi, sevgi ve saygı duyguları içinde O'nun lütuf ve yardımını dilemesidir."¹ *Duâ*, "ibadetin özüdür."² *Duâ*, "hayatın anlamının düşünülmesidir."³ *Duâ*, "insanın yaratılışından kaynaklanan rûhî bir ihtiyaçtır."⁴ *Duâ*, "insanın varlık sebebidir."⁵ *Duâ*, "ruhun Allah'a yükselişi veya hayat harikasını ve mucizesini yaratan bir varlığa karşı gösterilen sevgi ve tapma fiilidir. Bu yönüyle *duâ*, insanın görünmez bir varlıkla, mevcudatın yaratıcısıyla, herkesin kurtarıcısı ve koruyucusuyla fikren ve hissen ilişkiye geçmek için yapılan gayreti temsil eder."⁶ "*Duâ*, Yüce Allah'ın (cc) mutlak iradesi ve sınırsız kudreti karşısında kulun acziyetini ifade ve itiraf manasına gelmekle birlikte O'nun kendisine verdiği yapıp-etme hürriyetini kullanmaya başlaması anlamına da gelmektedir. Bu yönüyle *duâ*, İlâhî Davet'e icabet etmektir."⁷ Ancak ilâhî davete icabetin gerçekleşmesi için kulun *duâ* etmesi şarttır.⁸

*Duâ*da temel amaç, insanın durumunu Yüce Allah'a (cc) arz etmesi ve O'nun lütuf ve ihsanından yararlanmak istemesidir. Bu yönüyle *duâ*, kul ile Allah arasında meydana gelen bir diyalogdur; bir başka ifade ile kaynağı insan, alıcısı da Yüce Allah olan güçlü ve etkin bir iletişimdir. Söz konusu iletişimin gerçekleşmesi için Yüce Allah, varlığından insanı haberdar etmiş, insan da varlığını kabul ettiği yüce kudret karşısında duyduğu saygı nedeniyle O'nunla irtibat kurma ihtiyacı hissetmiştir. Bu açıdan bakıldığında *duâ*, sınırlı, sonlu ve âciz olan yaratılmışın, sınırsız ve sonsuz kudret sahibi Yaratıcı ile kurduğu bir iletişim, bir köprüdür. Bu nedenle insan, tarihin hiçbir döneminde *duâ*dan uzak kalmamıştır.⁹ Zira Carrel'in dediği gibi "insan, Yüce Allah'a su ve hava kadar muhtaçtır."¹⁰ Dolayısıyla, *duâ* edilecek tek makam Yüce Allah'tır.

Duâ etmenin insanda uyandırdığı pozitif duygu, hayatın genel akışı içerisinde gerekli ve faydalı bir duygudur. Dolayısıyla *duâ*ya sadece yaşlı, güçsüz ve zayıf olanlar muhtaç değildir. Bu nedenle tüm insanlar bir şekilde *duâ* etme ihtiyacı hissederler. *Duâ*nın psikolojik yararının en çok belirginleştiği zaman ise, kişinin hasta ya da muhtaç olmadığı yaptığı *duâ* vakitleridir. Bu manada hasta ve muhtaç iken yapılan *duâ* ve ibadet mum ışığı ise, genç ve güçlü iken yapılan güneş değerindedir. Böyle bir insanın *duâ*sı hayranlık ve saygı uyandırmaktadır. Çünkü bu kişi, kulluk bilinci içinde hareket etmekte ve gelecekteki zorluklar için önceden manevî yatırım yapmaktadır.¹¹ O halde mü'minin en kıymetli *duâ*sı, sağlıklı, varlıklı ve güçlü olduğu zamanlarda yaptığı *duâ*dır.

¹ İbn Manzûr, *Lisânü'l-'Arab*, c. V, ss. 266-270; Ebu'l-Kâsım Muhammed b. Ömer ez-Zemahşerî, *Esâsu'l-Belâğa*, Dâru Beyrut, Beyrut 1992, s. 189.

² Tirmizî, "De'avât", 1.

³ Greisch, *Wittgenstein'da Din Felsefesi*, s. 24.

⁴ Kırca, *Kur'ân-ı Kerîm'de Fen Bilimleri*, s. 228.

⁵ Furkân 25/77.

⁶ Carrel, *Dua*, s. 37.

⁷ Baykan, *Dua Üzerine Din Felsefesi Okumaları*, s. 42.

⁸ Bakara 2/186.

⁹ Osman Cilacı, "Dua", *DİA*, TDV Yay., İstanbul 1994, c. IX, s. 529.

¹⁰ Carrel, *Dua*, s. 32.

¹¹ Nevzat Tarhan, *İnanç Psikolojisi – Ruh, Beyin ve Akıl Üçgeninde İnsanoğlu*, Timaş Yay., İstanbul 2010, s. 103.

Duâ, her mekân ve zamanda yapılabilecek bir ibadet olduğu gibi, özellikle câmii içi hitâbetin de önemli bir parçasıdır. Zira câmii de bireysel veya toplu olarak yerine getirilen ibadetlerin bazı bölümlerinde, özellikle namazın son kısmında yapılan duâ, adeta sözü edilen ibadetin tamamlayıcısı niteliğindedir. Bu bağlamda, İslâm'da kabulü kuvvetle muhtemel duânın özellikleri şunlardır:

- Duâdan önce, yapılan hata ve günahlardan dolayı etkin pişmanlık duymak, istiğfâr ve tevbe etmek gerekir. Zira Hz. Peygamber (s), "Allah yolunda sefere çıkan, üstü başı tozlanan, ellerini semaya kaldırarak 'Yâ Râb!' diye duâ eden, fakat bununla birlikte yediği, içtiği, giydiği ve beslendiği haram olan bir adamın duâsı nasıl kabul olur!"¹² uyarılarıyla, günah ve haramlardan uzak durmayan bireyin duâsının kabul olmayacağını belirtmektedir.

- Duâ ederken, mümkünse abdestli olunmalı ve kibleye dönülmelidir.

- Duâyaya isti'âze, besmele, hamdele ve salvele ile başlamak gerekir. Çünkü Yüce Allah (cc), okumaya besmele ile başlamayı,¹³ hayvanı keserken Allah'ın adını anmayı¹⁴ emretmektedir. Bu doğrultuda Hz. Peygamber (s) duâyaya, "Yüceler yücesi ve bağışlaması sonsuz olan Rabbimi, bütün noksanlıklardan tenzih ederim!"¹⁵ ifadesiyle başlamış ve "Biriniz duâ ettiğinde, Allah'a hamd ve övgü ile başlasın, sonra Peygamber'e salât etsin, sonra da dilediği duâyı yapsın!"¹⁶ buyurmuştur.

- Duâ eden kul, saygılı, ihlâslı, şuurlu, bilinçli ve Yüce Allah'a karşı tam bir teslimiyet içerisinde olmalıdır. Bu konu Kur'ân'da, "Kâfirlerin hoşuna gitmese de siz, dini yalnız Allah'a has kılarak O'na duâ edin!"¹⁷ şeklinde vurgulanmalıdır. Ayrıca, gafil bir kalpten gelen duânın, Yüce Allah tarafından kabul edilmeyeceği belirtilmektedir.¹⁸

- Kul, sadece Yüce Allah'a duâ etmeli, araya başka araçlar koymamalıdır. Bu konuda Kur'ân'da pek çok uyarı vardır. Onların birkaçını burada zikretmenin faydalı olacağı kanaatindeyiz. "Sadece Sana kulluk/ibadet eder; sadece Senden yardım bekleriz."¹⁹ "O halde sakın, Allah ile beraber başka bir ilâha yalvarma! Sonra azaba uğrayanlardan olursun."²⁰ "O, Allah'ı bırakıp da kendine ne zarar ne de fayda veren şeylere tapar. Bu da derin sapıklığın tâ kendisidir."²¹

- Duâ, boyun bükerek, gönülden yalvararak, alçak sesle ve gizli olarak yapılmalı, bağırıp çağırarak suretiyle gösterişte bulunulmamalıdır. Bu husus Kur'ân'da, "Rabbimize yalvararak ve içtenlikle duâ edin! Zira O, haddi aşanları sevmez."²² Rabbini, içinden yalvararak ve korkarak, yüksek olmayan bir sesle sabah akşam an, gâfillerden olma!²³ talimatlarıyla dile getirilmektedir.

¹² Müslim, "Zekât", 19.

¹³ 'Alak 96/1.

¹⁴ En'âm 6/18.

¹⁵ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, c. IV, s. 54.

¹⁶ Ebû Dâvûd, "Salât", 358; Tirmizî, "De'avât", 66.

¹⁷ Mü'min 40/14.

¹⁸ Tirmizî, "De'avât", 66.

¹⁹ Fâtiha 1/5.

²⁰ Şu'arâ 26/213.

²¹ Hac 22/12.

²² A'râf 7/55.

²³ A'râf 7/205.

- Duâ ederken, eller semaya doğru kaldırılmalıdır. Hz. Peygamber (s), duâ esnasında ellerini semaya doğru o kadar kaldırmıştır ki, adeta koltuk altları görünecek hale gelmiştir.²⁴ Bir başka rivayete göre ise, Hz. Peygamber (s) duâ ederken, parmaklarını omuz hizasına kadar kaldırmıştır.²⁵

- Duâ eden kul, yaptığı duâdan manevî bir haz almalıdır.

- Duânın kabulü için acele edilmemeli, kabul edileceğine can-ı gönülden inanılarak ısrarla sürdürülmelidir. Bu hususta Hz. Peygamber (s), “Kabul edileceğine kesin bir şekilde inanarak Allah’a duâ edin!”²⁶ tavsiyesinde bulunmuştur.

- Duânın sonunda, “Yâ Rab! Duâlarımızı kabul buyur!”²⁷ denilmeli, Hz. Peygamber’e (s) salâtü selâm getirilmeli, tıpkı Allah Rasûlü’nün yaptığı gibi eller yüze sürülmeli²⁸ ve Fâtîha sûresi okunmalıdır.²⁹

Duâ, gerçekten insana huzur veren çok önemli bir ibadettir ve insanlık tarihinde en çok peygamberler bu ibadete sınıksız sarılmışlardır. Bu çerçevede peygamberlerin, kavimleriyle giriştikleri tevhîd mücadelelerinde, hedef kitlenin ilâhî mesaja gösterdikleri olumsuz tavırlar karşısında sıkıntıya düştüklerinde, doğrudan Yüce Allah’a (cc) yöneldiklerini ve söz konusu sıkıntılardan kurtulmak için O’ndan yardım istediklerini görüyoruz.³⁰ Zira “hiçbir kul, karşılığını alamadığı bir duâ etmemiştir.”³¹ Günümüz insanı için örneklik teşkil eden bu söz, bilerek veya bilmeyerek Yüce Allah’tan (cc) başkasına duâ ve ibadet edilmemesi gerektiğini, samimi bir kalp ile doğrudan Yüce Allah’a (cc) duâ eden her kulun duâsına O’nun mutlaka cevap vereceğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, insanın Yüce Allah ile iletişiminin daha üst seviyede gerçekleşeceği yanılışıyla başka unsurları araya sokmak şirktir. Dolayısıyla mü’min, şirke bulaşma tehlikesinden kendisini kurtarmak için, Yüce Allah ile kul arasında aracılık yapmak isteyen istismarcıları reddetmekle, türbe ve içerisinde bulunan mezarlardan medet umma hastalığından vazgeçmekle ve Yüce Allah’ın kullarına çok yakın olduğunu, ihlâs ve samimiyetle duâ eden kulunun duâsını mutlaka kabul edeceği gerçeğini³² asla akıldan çıkarmamakla mükelleftir.

Öte yandan şu psikolojik sebep bireyi Yüce Allah’a duâ etmeye sevk etmektedir: İnsanın, varlığından şüphe etmediği kendisinden üstün ve yüce bir kudrete inanma ve dayanma ihtiyacı söz konusudur. Çünkü insan, bütün yönleriyle kendi kendine yeten bir varlık değildir. O, yaşamakta olduğu hayatı boyunca pek çok sorunla karşı karşıya kalmakta, karşılaştığı bu problemler bazen onun gücünü aşan türden olabilmektedir. Bu nedenle insan, içinde bulunduğu sıkıntılardan kendisini kurtaracak ve rahatlatacak bir üstün güce sürekli

²⁴ Buhârî, “De’avât”, 22.

²⁵ Ebû ‘Abdillâh İbnü'l-Beyyî Muhammed Hakim en-Nisâbü'rî, *el-Müstedrek 'ale's-Sahîhayn*, thk. Mustafa Abdülkadir Ata, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut 1990, “De’avât”, c. I, s. 536.

²⁶ Tirmizî, “De’avât”, 66.

²⁷ İbrâhîm 14/40.

²⁸ Tirmizî, “De’avât”, 11.

²⁹ Müslim, “Salât”, 38; Yazır, *Hak Dini Kur’ân Dili*, c. IV, ss. 64-66; Gazzâlî, *İhyâ-u ‘Ulûmi’-d-Dîn*, c. I, ss. 304-309; Karagöz, “Duanın Önemi”, ss. 54-63. Dua konusunda geniş bilgi için bkz. Mustafa Çağrı, “Dua”, *DİA*, TDV Yay., İstanbul 1994, c. IX, ss. 529-539; Hüseyin Peker, *Din Psikolojisi*, Çamlıca Yay., İstanbul 2003, ss. 123-131.

³⁰ Kur’ân’da peygamberlerin duâları için bkz. Âl-i ‘Imrân 3/38-41; Mâide 5/114; A’râf 7/151; Yûsuf 12/101; İbrâhîm 14/35-41; Meryem 19/3-10; Tâhâ 20/25-35; Enbiyâ 21/83, 87-88; Şu’arâ 26/12-14, 83-90; Neml 27/19; Sâd 38/41-44.

³¹ Carrel, *Dua*, s. 45.

³² Bakara 2/186; Mü’min 40/60.

ihtiyaç duymaktadır. Onun bu üstün güçle iletişimi de çeşitlilik arz etmektedir. Çoğu kez günlük olarak yerine getirilen düzenli ibadetler şeklinde tezahür eden bu iletişim, sorunlar baş gösterdiğinde özel bir duâya dönüşmektedir. Ama hangi halde olursa olsun insan, devamlı Yüce Allah'ı (cc) gündeminde tutmak, O'nunla iletişimini sürdürmek ve daima duâ etmek zorundadır. Dolayısıyla insan Yüce Allah'la en kalbî iletişimini kurduğu duâya, Carrel'in yukarıda ifade ettiğimiz sözünde olduğu gibi hava ve su kadar muhtaçtır.³³ Çünkü duâ edilecek ve duâya cevap verecek tek otorite Yüce Allah'tır.

3.4.8.1. Kur'ân'da Örnek Duâ Âyetleri

Kur'ân-ı Kerîm'de duayı konu edinen, peygamberlerin dua ifadelerine yer veren ve insanlara adeta duanın nasıl yapılması gerektiğini öğreten pek çok âyet ve sûre vardır. Bu âyet ve sûrelerden bazıları şunlardır:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۲) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۳) مَا لِكَ يَوْمَ الدِّينِ (۴) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (۵) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (۶) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ (۷)

Meâli: "Kovulmuş şeytandan Allah'a sığınırım. (1) Rahmeti sonsuz, merhameti sınırsız olan Allah'ın adıyla. (2) Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. (3) (Hamd), rahmeti sonsuz merhameti sınırsız olan (Allah'a mahsustur). (4) (Hamd), hesap gününün sahibi olan (Allah'a mahsustur). (5) (Yâ Rab), sadece Sana kulluk eder ve yalnız Sana yardım bekleriz. (6) Bizi doğru yola ilet. (7) Gazaba uğrayanların ve (Senin hak yolundan) sapıtanların değil, kendilerine nimet verdiğin kullarının yoluna (ilet)."³⁴

وَأَدَّ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (۱۲۶)

Meâli: "İbrâhîm, 'Rabbim! Burayı güvenli bir şehir yap, halkından Allah'a ve ahiret gününe inananları da çeşitli ürünlerle rızıklandır' diye dua etmişti. Allah buyurdu ki: 'İnkâr edene de az bir süre dünya nimetleri veririm, ama sonunda onu cehennem azabına sürerim. O ne kötü bir sondur!'"³⁵

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (۱۲۷)

Meâli: "Ey Rabbimiz! Bizden bunu kabul buyur; şüphesiz sen işitensin, bilensin."³⁶

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ دُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (۱۲۸)

Meâli: "Ey Rabbimiz! Bizi sana teslim olanlardan eyle, soyumuzdan da sana teslim olacak bir ümmet çıkar. Bize ibadet usullerimizi göster, tövbemizi kabul et. Şüphesiz tevbeleri kabul eden, merhameti bol olan yalnız sensin."³⁷

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (۱۲۹)

³³ Carrel, *Dua*, s. 32.

³⁴ Fâtiha 1/1-7.

³⁵ Bakara 2/126.

³⁶ Bakara 2/127.

³⁷ Bakara 2/128.

Meâli: “Soyumuz içinden, onlara senin âyetlerini okuyacak, kitabı ve hikmeti öğretecek, onları arındıracak bir elçi çıkar Rabbimiz! Çünkü yalnız sensin kudret ve hikmet sahibi.”³⁸

وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (٢٨٥)

Meâli: “Onlar: ‘İşittik ve itaat ettik. Rabbimiz, Senden bağışlanma dileriz. Dönüş, ancak Sanadır’ dediler.”³⁹

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (٢٨٦)

Meâli: “Rabbimiz! Unutur veya yanılırsak, bizi sorumlu tutma! Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme! Rabbimiz! Bize, gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen, bizim Mevlamızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et!”⁴⁰

رَبَّنَا لَا تُرْغِ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ (٨)

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ (٩)

Meâli: “Rabbimiz! Bizi doğru yola erdirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız sensin. Rabbimiz! Muhakkak sen insanları geleceğinde asla şüphe olmayan bir günde toplayacaksın. Şüphesiz Allah sözünden dönmez.”⁴¹

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (١٦) الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ (١٧)

Meâli: “(Bu nimetler) ‘Ey Rabbimiz! Biz gerçekten iman ettik, günahlarımızı bağışla, bizi ateş azabından koru’ diyenler, sabredenler, doğruluktan şaşmayanlar, huzurda boyun bükülenler, hayır yolunda harcama yapanlar ve seher vakitlerinde Allah’tan bağışlanma dileyenler (içindir).”⁴²

قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ (٣٨)

Meâli: “Dedi ki: ‘Rabbim! Bana tarafından temiz bir nesil ihsan eyle! Kuşkusuz sen duayı işitmektesin.”⁴³

قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ أَمْنَا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ (٥٢) رَبَّنَا أَمْنَا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ (٥٣)

Meâli: “Havârililer cevap verdiler: ‘Biz Allah için yardımcılarız; Allah’a inandık, şahit ol ki bizler Müslümanlarız. Rabbimiz! İndirdiğine inandık ve peygambere tâbi olduk; artık bizi şahitlerle beraber yaz.”⁴⁴

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (١٩١) رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخُلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (١٩٢) رَبَّنَا

³⁸ Bakara 2/129.

³⁹ Bakara 2/285.

⁴⁰ Bakara 2/286.

⁴¹ Âl-i ‘Imrân 3/8-9.

⁴² Âl-i ‘Imrân 3/16-17.

⁴³ Âl-i ‘Imrân 3/38.

⁴⁴ Âl-i ‘Imrân 3/52-53.

إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الأَبْرَارِ (١٩٣) رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ القِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ المِيعَادَ (١٩٤)

Meâli: “Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz. Bizi cehennem azabından koru! Rabbimiz! Sen kimi ateşe sokarsan hiç şüphe yok onu rezil etmiş olursun. Zalimlerin hiç yardımcıları yoktur. Rabbimiz! Doğrusu biz ‘Rabbimize inanın!’ diyerek, imana çağırarak bir davetçiyi işitip iman ettik. Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi sil ve bize iyilerin ölümünü nasip et. Rabbimiz! Peygamberlerin aracılığıyla bize vaad ettiklerini ver bize; kıyamet gününde bizi rezil etme. Sen asla sözünden caymazsın.”⁴⁵

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ القَرْيَةِ الظَّالِمِ أهلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا (٧٥)

Meâli: “Rabbimiz, bizi halkı zalim olan bu şehirden çıkar, bize tarafından bir sahip gönder, bize katından bir yardımcı yolla!”⁴⁶

رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ (٨٣)

Meâli: “Rabbimiz! İman ettik, bizi hakka şahitlik edenlerle beraber yaz.”⁴⁷

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الخَاسِرِينَ (٢٣)

Meâli: “Dediler ki: ‘Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz, bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz!”⁴⁸

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ القَوْمِ الظَّالِمِينَ (٤٧)

Meâli: “Ey Rabbimiz! Bizi zalimler topluluğu ile beraber bulundurma!”⁴⁹

رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ (٨٩)

Meâli: “Ey Rabbimiz! Kavmimizle bizim aramızda adaletli hükmünü ver. Sen hüküm verenlerin en hayırlısıdır.”⁵⁰

رَبَّنَا أفرغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّنَا مُسْلِمِينَ (١٢٦)

Meâli: “Ey Rabbimiz! Bize sabırlar ver ve Müslüman olarak canımızı al!”⁵¹

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَخْلُفْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (١٥١)

Meâli: “Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla, bizi rahmetine dahil eyle! Sen merhametlilerin en merhametlisin!”⁵²

قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلِ وَآيَاتِي أَتَاهَلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ (١٥٥)

⁴⁵ Âl-i ‘Imrân 3/191-194.

⁴⁶ Nisâ’ 4/75.

⁴⁷ Mâide 5/83.

⁴⁸ A’râf 7/23.

⁴⁹ A’râf 7/47.

⁵⁰ A’râf 7/89.

⁵¹ A’râf 7/126.

⁵² A’râf 7/151.

Meâli: “Mûsâ dedi ki: ‘Ey Rabbim! Dileseydin onları ve beni daha önce helâk ederdin. İçimizdeki beyinsizlerin işledikleri yüzünden bizi helâk edecek misin? Bu iş, senin imtihanından başka bir şey değildir; onunla dilediğini/dileyeni saptırır, dilediğini/dileyeni de doğru yola iletirsin. Sen bizim velîmizsin. Artık bizi bağışla ve bize acı! Sen bağışlayanların en iyisisin.”⁵³

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (٨٥) وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (٨٦)

Meâli: “Onlar da şöyle karşılık verdiler: ‘Yalnız Allah’a dayanıp güvendik. Rabbimiz! Bizi o zalimler için imtihan aracı kılma! Merhametinle bizi o inkârcılar güruhundan kurtar.”⁵⁴

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ (٤٧)

Meâli: “Nûh dedi ki: ‘Ey Rabbim! Ben, senden hakkında bilgi sahibi olmadığım bir şeyi istemekten yine sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve esirgemezsen, kaybedenlerden olurum!”⁵⁵

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيَّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ (١٠١)

Meâli: “Ey Rabbim! Bana iktidar verdin ve bana rüyaların yorumunu da öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan! Dünyada da ahirette de beni yönetip himaye eden sensin. Müslüman olarak canımı al ve beni iyi kulların arasına kat!”⁵⁶

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ (٣٥) رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلُّنَّ كَثِيرًا مِنْ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعْنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (٣٦) رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْتِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ (٣٧) رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ (٣٨) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ (٣٩) رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ (٤٠) رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (٤١)

Meâli: “İbrâhim şöyle dua etmişti: ‘Rabbim! Bu şehri güvenli kıl, beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan uzak tut! Rabbim! Putlar, insanlardan birçoğunun sapmasına sebep oldu. Bundan böyle kim bana uyarsa o bendendir; kim de bana karşı gelirse artık sen çok bağışlayan, pek esirgeyensin. Ey Rabbimiz! Ben zürriyetimden bir kısmını, senin kutsal evinin (Kâ’be) yanında tarıma elverişli olmayan bir vadiye yerleştirdim. Bunu yaptım ki Rabbim, namazı kılsınlar! İnsanların gönüllerini onlara meylettir ve çeşitli ürünlerden onlara rızık ver ki şükretsinsin! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen gizlediğimizi de açıkladığımızı da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz. Yaşlılığıma rağmen bana İsmâil’i ve İshâk’ı armağan eden Allah’a hamdolsun! Şüphesiz Rabbim duaları kabul edendir. Rabbim! Beni ve soyumdan gelecek olanları namazı devamlı kılanlardan eyle; Rabbimiz, duamı kabul et! Rabbimiz! Hesap kurulacağı gün beni, anamı, babamı ve mü’minleri bağışla!”⁵⁷

⁵³ A’râf 7/155.

⁵⁴ Yûnus 10/85-86.

⁵⁵ Hûd 11/47.

⁵⁶ Yûsuf 12/101.

⁵⁷ İbrâhîm 14/35-41.

وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْنَاهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا (٢٤)

Meâli: “Rabbim! Onlar nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster’ diyerek dua et.”⁵⁸

وَقُلْ رَبِّ ادْخُلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا (٨٠)

Meâli: “Şöyle niyaz et: ‘Rabbim! Girilecek yere doğrulukla girmemi, çıkılacak yerden de doğrulukla çıkmamı sağla, bana tarafından yardımcı bir güç ver!”⁵⁹

رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا (١٠)

Meâli: “Rabbimiz! Bize katından rahmet gönder ve bize içinde bulunduğumuz durumdan bir çıkış yolu göster!”⁶⁰

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي (٢٥) وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي (٢٦) وَاجْعَلْ لِي لِسَانِي (٢٧) يَفْقَهُوا قَوْلِي (٢٨)

Meâli: “Ey Rabbim! Gönlüme ferahlık ver! Bana, işimi kolaylaştır! Sözümü anlamaları adına dilimdeki tutukluğu çöz!”⁶¹

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا (١١٤)

Meâli: “Ey Rabbim! İlmimi artır.”⁶²

قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبَّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ (١١٢)

Meâli: “Peygamber şöyle dedi: ‘Rabbim! Adaletinle hükmünü ver. Rabbimiz Rahmândır. Asılsız iddialarınıza karşı yardımına sığınılacak da yalnız O’dur.”⁶³

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ (٢٦)

Meâli: “Nûh, ‘Rabbim! Bunların beni yalancılıkla suçlamalarına karşı bana yardım et!’ dedi.”⁶⁴

قُلْ رَبِّ إِنَّمَا تَرِيَّتِي مَا يُوعَدُونَ (٩٣) رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (٩٤) وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ (٩٥) ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ (٩٦) وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ (٩٧) وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ (٩٨)

Meâli: “De ki: ‘Rabbim! Eğer onların tehdit edildiği hali bana göstereceksen; Bu durumda beni zalimler topluluğunun içinde bulundurma Rabbim!’ ‘(Rasulüm!) Onları tehdit ettiğimiz durumu sana göstermeye elbette ki kâdiriz. Sen kötülüğü en güzel bir tutumla sav. Onların yakıştırdıkları şeyleri biz çok iyi biliyoruz.’ Ve de ki: ‘Rabbim! Şeytanların gizli kışkırtmalarından sana sığınırım. Onların yanımında bulunmalarından da sana sığınırım Rabbim!’”⁶⁵

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ (١١٨)

⁵⁸ İsrâ 17/24.

⁵⁹ İsrâ 17/80.

⁶⁰ Kehf 18/10.

⁶¹ Tâhâ 20/25-28.

⁶² Tâhâ 20/114.

⁶³ Enbiyâ 21/112.

⁶⁴ Mü’minûn 23/26.

⁶⁵ Mü’minûn 23/93-98.

Meâli: “(Rasulüm!) De ki: ‘Bağışla ve acı Rabbim! Sen merhametlilerin üstünüsün.”⁶⁶

رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا (٦٥)

Meâli: “Bizi cehennem azabından uzak tut; çünkü onun azabı bitmek tükenmek bilmez.”⁶⁷

رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا فَرَةً أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا (٧٤)

Meâli: “Ey Rabbimiz!’ derler, ‘Bize mutluluk getirecek eşler ve çocuklar bahşet; bizi günden gün sakınanlara öncü yap!”⁶⁸

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ (٨٣)

Meâli: “Rabbim! Bana hikmet ver ve beni iyiler arasına kat!”⁶⁹

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ (١٦٩)

Meâli: “Rabbim! Beni ve ailemi, bunların yapmakta olduklarının vebalinden kurtar.”⁷⁰

رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ (١٩)

Meâli: “Ey Rabbim!’ dedi, ‘Gerek bana gerekse anne babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya beni muvaffak kıl. Rahmetinle beni iyi kullarının arasına kat!”⁷¹

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (١٦) قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ (١٧)

Meâli: “Rabbim! Doğrusu kendime zulmettim; beni bağışla!’ Allah da onu bağışladı. Çünkü O, gerçekten çok bağışlayıcı ve çok esirgeyicidir. Mûsâ, ‘Rabbim! Bana lütfettiğin nimetler hakkı için suçlulara asla arka çıkmayacağım’ dedi.”⁷²

رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ (٢١)

Meâli: “Rabbim! Beni zalimler topluluğundan kurtar.”⁷³

رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ (٢٤)

Meâli: “Ey Rabbim! Bana lütfedeceğin her türlü hayra muhtacım!”⁷⁴

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ (٣٤)

Meâli: “Bizden tasayı gideren Allah’a hamdolsun. Doğrusu Rabbimiz çok bağışlayıcıdır, şükürün karşılığını eksiksiz vermektedir’ derler.”⁷⁵

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ (١٠٠)

Meâli: “Rabbim! Bana iyilerden olacak bir evlât ver!”⁷⁶

⁶⁶ Mü’minûn 23/118.

⁶⁷ Furkân 25/65.

⁶⁸ Furkân 25/74.

⁶⁹ Şu’arâ 26/83.

⁷⁰ Şu’arâ 26/169.

⁷¹ Neml 27/19.

⁷² Kasas 28/16-17.

⁷³ Kasas 28/21.

⁷⁴ Kasas 28/24.

⁷⁵ Fâtır 35/34.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (١٨٠) وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ (١٨١) وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٨٢)

Meâli: “Mutlak izzet sahibi olan Rabbin, onların yakıştırdığı nitelemelerden münezzehtir. Bütün peygamberlere selâm olsun! Ve âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamdolsun.”⁷⁷

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مَلَكًا لَا يُنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ (٣٥)

Meâli: “Beni başışla; benden sonra hiç kimsenin ulaşamayacağı bir hükümlanlık ver bana. Lütfu sınırsız olan yalnız sensin.”⁷⁸

رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (٧) رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (٨) وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (٩)

Meâli: “Ey Rabbimiz! Sen, rahmetin ve ilminle her şeyi kuşattın. Tövbe edenleri ve yolundan gidenleri başışla, onları cehennem azabından koru! Rabbimiz! Onları ve atalarından, eşlerinden ve nesillerinden olup da iyi yolda bulunanları kendilerine vaad ettiğin adn cennetlerine kabul buyur. Kuşkusuz sen sınırsız izzet ve hikmet sahibisin. Onları kötü sonuçlardan koru. O gün sen kimi kötü sonuçlardan korumuşsan onu rahmetine mazhar kılmışsın demektir. İşte en büyük kurtuluş da budur.”⁷⁹

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٣٦) وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (٣٧)

Meâli: “Göklerin Rabbi, yerin Rabbi, bütün âlemlerin Rabbi olan Allah’a, yalnız O’na hamdolsun! Göklerde ve yerde ululuk O’na aittir. O sonsuz güç, sınırsız hikmet sahibidir.”⁸⁰

رَبِّ أَوْزَعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدِيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي دُرِّيَّتِي إِنَّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ (١٥)

Meâli: “Rabbim! Bana ve anne babama lütfettiğin nimete şükretmeye, razı olacağın işleri yapmaya beni muvaffak kıl. Benden gelecek nesli hayırlı eyle, pişmanlıkla dönüp senin kapına başvuruyordum ve ben şüphesiz sana boyun eğenlerdenim!”⁸¹

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ (١٠)

Meâli: “Ey Rabbimiz! Bizi ve bizden önceki iman etmiş kardeşlerimizi başışla; kalplerimizde iman edenlere karşı kötü bir düşünce ve duyguya yer bırakma. Rabbimiz! Kuşkusuz sen çok şefkatlisin, çok merhametlisin.”⁸²

⁷⁶ Sâffât 37/100.

⁷⁷ Sâffât 37/180-182.

⁷⁸ Sâd 38/35.

⁷⁹ Mü’min 40/7-9.

⁸⁰ Câsiye 45/36-37.

⁸¹ Ahkâf 46/15.

⁸² Haşr 59/10.

رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنبَأْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (٤) رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (٥)

Meâli: “Rabbimiz! Sadece sana dayanıp güvendik, sana yöneldik; dönüş de ancak sanadır. Rabbimiz! Bizi, inkâr edenler için bir sınama konusu yapma. Bizi bağışla ey Rabbimiz! Çünkü kudret ve hikmet sahibi olan sensin.”⁸³

رَبَّنَا أْتَمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٨)

Meâli: “Rabbimiz! Nurumuzu arttır eksiltme ve bizi bağışla. Şüphesiz senin her şeye gücün yeter.”⁸⁴

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا (٢٨)

Meâli: “Rabbim! Beni, annemi babamı, inanmış olarak evime girenleri, mü’min erkekleri ve mü’min kadınları bağışla, zalimleri ise daima helâk et.”⁸⁵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (١) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (٢) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (٣) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (٤) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (٥)

Meâli: “De ki: ‘Yarattıklarının, ortalığı kaplayan karanlığın, düşümlere üfleyenlerin ve kıskançlık duyduğunda kıskancın şerrinden, sabah aydınlığının Rabbine sığınırım.”⁸⁶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (١) مَلِكِ النَّاسِ (٢) إِلَهِ النَّاسِ (٣) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (٤) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (٥) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (٦)

Meâli: “De ki: ‘Cinlerden ve insanlardan olup insanların gönüllerine vesvese veren sinsi vesvesecinin şerrinden, insanların ilâhına, insanların hükümdarına, insanların Rabbine sığınırım.”⁸⁷

3.4.8.2. Hatim Duâsı

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

“Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur! Salât ve selâm Peygamberimiz Muhammed’e, onun ehlinin ve ashabının tamamına olsun!”

Allah’ım!

Ellerimizi semana açtık, bizleri huzurundan boş çevirme,

Okunan hatm-i şerifi dergâh-ı ulûhiyyetinde kabullerin en güzeliyle makbul eyle,

Edasına muvaffak kıldığın tüm ibadetlerimizi noksanlarıyla kabul eyle,

Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa’ya (s) merhametinle muamele eyle,

⁸³ Mümtehine 60/4-5.

⁸⁴ Tahrîm 66/8.

⁸⁵ Nûh 71/28.

⁸⁶ Felak 113/1-5.

⁸⁷ Nâs 114/1-6.

Bütün peygamberlere rahmet eyle,

Kur'ân-ı Kerîm'i elden ele, dilden dile, gönülden gönüle bizlere kadar ulaştıran tüm âlimlere rahmet eyle,

Kutsal vatanımızı bizlere emanet eden aziz şehit ve gazilerimize merhamet eyle,

Bizleri yetiştiren; başta anne-babamız ve hocalarımız olmak üzere, üzerimizde emeği bulunanların, maddî-manevî desteği olanların geçmişlerine rahmet eyle,

Bütün geçmişlerimize rahmet eyle,

Ey merhametlilerin en merhametlisi!

Bilerek veya bilmeyerek geçmişte işlediğimiz günahlarımızı affeyle,

Bizleri hakkıyla şükredenlerden, kalbi iman ile dolanlardan, rızana nail olanlardan eyle,

Bizleri nefsimizin, şeytanın, kötü niyetlilerin, münafıkların, şeytanlaşmış insanların, Müslüman görünümlü ikiyüzlülerin ve vatan hainlerinin şerrinden emin eyle,

İlmimize derinlikler, zekâmıza açıklıklar ihsan eyle,

Bizlere, yüce dinimiz İslâm'ı, mukaddes kitabımız Kur'ân'ı, Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'yı (s) hakkıyla anlayıp yaşamayı nasib eyle,

Ey Rabbimiz!

Bizi, Kur'ân'ın şerefi ile şereflendir,

Bize, Kur'ân ile lütfundan ikramda bulun,

Bizi, Kur'ân'ın ziyneti ile ziynetlendir,

Bize, Kur'ân elbisesini giydir,

Kur'ân'ın faziletiyle derecelerimizi yükselt,

Bizi Kur'ân'la beraber cennetine koy,

Allah'ım!

Kur'ân'ı bize dünyada arkadaş, kıyamette şefaatçi eyle,

Bütün ümmet-i Muhammed'e acı, onlara merhamet eyle,

Ey cömertlerin en cömerdi!

Bizleri cimrilik hastalığından koru ve mahşerde cömert olarak huzuruna kabul eyle,

Mahşer Günü bizleri, Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s) hamd sancağının altında haşır eyle,

Bizleri Kendine samimi kul, Sevgili Peygamberimize hakiki ümmet eyle,

Kalplerimizi temizle, ayıplarımızı ört, yüzlerimizi ak eyle,

Allah'ım!

Devletimizi daim, aziz milletimizi kaim eyle,

Devletimizin birliğini, aziz milletimizin kardeşliğini bozmak isteyenlere fırsat verme,

Düşmanlarımızı dağıt, onları perişan et,

Dünyanın dört bir yanında akmakta olan Müslüman kanını durdur!

Görünür görünmez kaza, musibet ve belalardan bizleri, devletimizi ve bütün mü'minleri koru,

Kâfirler güruhuna karşı bize yardım et,

Ailelerimize huzur bahşet,

Bizlere helalinden bol ve temiz rızık nasib eyle,

Bizlere vermiş olduğun nimetlerine karşı hakkıyla şükredebilmeyi nasib eyle,

Hastalıklarımıza ve hastalarımıza acil şifalar ihsan eyle,

Dertlerimize devalar nasib eyle,

Borçlarımıza hayırlı edalar ihsan eyle,

Arzuladığımız hayırlı hedeflerimizi bizlere nasib eyle,

Bizleri, umduğumuz hayırlı işlere nâil, korktuğumuz şerli işlerden emin eyle,

Allah'ım!

Evlatlarımızı İslâm terbiyesiyle yetiştirebilmeyi cümlemize nasib eyle,

Bizleri ve zürriyetimizi namaz kılanlardan, ibadetlerini samimiyetle yapanlardan eyle,

Bize dünyada ve ahirette iyilikler ve güzellikler ihsan eyle,

Bizleri cehennem azabından koru,

Cennet nimetleriyle nimetlendir,

Bizi, ana-babamızı ve bütün mü'minleri hesap gününde bağışla, Sen, affedicisin, affetmeyi seversin, bizleri de affeyle,

Bizlere iki cihan saadeti nasib eyle,

Hakkımızda hayırlı olan işleri nasib eyle,

Ey duaları kabul eden ve ihtiyaçları karşılayan Yüce Rabbimiz! Rahmet ve mağfiretinle dualarımızı kabul eyle.

el-Fâtiha!

3.4.8.3. Yemek Duâsı

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bizleri yediren, içiren ve Müslümanlardan kılan Rabbimize şükürler olsun.

Yegâne rızık verici olan Allah'ım!

Bizlere helalinden bol ve temiz rızık nasib eyle,

Bizleri bu dünya sofrasında doyurduğun gibi ahirette de cennet nimetleriyle mütenâim eyle,

Bizlere, verdiğin nimetlere karşı hakkıyla şükredebilmeyi nasib eyle,

Soframızdaki nimetlerde emeği bulunanların Müslüman geçmişlerine rahmet eyle,

Bizleri dünyada açlıkla imtihan etme,

Dünyanın dört bir yanında açlıkla mücadele eden insanlara da bu güzel nimetlerinden nasib eyle,

Ailelerimize huzur, vücutlarımıza sıhhat, kazançlarımıza bereketler ihsan eyle,

Bize dünyada ve ahirette iyilikler ve güzellikler nasib eyle,
Bizleri cehennem azabından koru, Bizi, ana-babamızı ve bütün mü'minleri hesap gününde bağışla,
Sen, affedicisin, affetmeyi seversin, bizleri de affeyle,
Hakkımızda hayırlı olan işleri nasib eyle, Dualarımızı kabul eyle, Allah'ım!
el-Fâtiha!

3.4.8.4. Namaz Sonu Du ası

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَالصَّلٰتُ وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ

“Hamd,  lemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur! Salât ve selâm Peygamberimiz Muhammed’e, onun ehlinin ve ashabının tamamına olsun!”

Allah'ım!

Namazlarımızı ve bütün ibadetlerimizi noksanlarıyla kabul eyle,
Günahlarımızı affeyle,
Gemişlerimize rahmet eyle,
Bizlere helalinden bol ve temiz rızık nasib eyle,
Bizleri nefsimizin, şeytanın, kötü niyetlilerin, münafıkların, şeytanlaşmış insanların, Müslüman görünümlü ikiyüzlülerin ve vatan hainlerinin şerrinden emin eyle,
İlmimize derinlikler, zek mıza açıklıklar ihsan eyle,
Hastalıklarımıza ve hastalarımıza şifalar nasib eyle,
Dertlerimize devalar, borlarımıza hayırlı edalar ihsan eyle,

Allah'ım!

Bizlere, yüce dinimiz İslâm'ı, yüce kitabımız Kur'an'ı, yüce peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'yı (s) hakkıyla anlayıp yaşamayı nasib eyle,

Ailelerimize huzur, vücutlarımıza sıhhat, kazanlarımıza bereket ihsan eyle,

Evlatlarımızı İslâm terbiyesiyle yetiştirebilmeyi nasib eyle,

Bizleri ve z rriyetimizi namaz kılanlardan ve salih kullarından eyle,

Ey Yüce Rabbimiz!

Bu kutsal vatanımızı bizlere emanet eden aziz şehit ve gazilerimize rahmet eyle,

Bizleri yetiştiren; başta anne-babamız ve hocalarımız olmak üzere, üzerimizde emeği bulunanların geçmişlerine rahmet eyle,

Bizlere, verdiğin nimetlere karşı hakkıyla ş krebilmeyi ihsan eyle,

Arzuladığımız hayırlı hedeflerimizi bizlere nasib eyle,

Allah'ım!

İslâm kardeşliğimizi, birlik ve beraberliğimizi daim eyle,

Birlik ve beraberliğimizi bozmak isteyenlere fırsat verme,

Bize dünyada ve ahirette iyilikler ve güzellikler ihsan eyle,
Bizleri cehennem azabından korusun,
Cennet nimetleriyle nimetlendir,
Bizi, ana-babamızı ve bütün mü'minleri hesap gününde bağışla,
Sen, affedicisin, affetmeyi seversin, bizleri de affeyle,
Hakkımızda hayırlı olan işleri nasib eyle,
Dualarımızı kabul eyle, Allah'ım!
el-Fâtiha!

3.4.8.5. Nik h Duâsı

اللّٰهُمَّ اجْعَلْ هَذَا الْعُقْدَ مَيْمُونًا وَمُبَارَكًا * واجْعَلْ بَيْنَهُمَا الْفَهْمَ وَمَحَبَّةً وَقَرَارًا * وَلَا تَجْعَلْ بَيْنَهُمَا نَفْرَةً وَفِتْنَةً وَفِرَارًا * اَللّٰهُمَّ اَلْفَ بَيْنَهُمَا كَمَا اَلْفَتْ بَيْنَ اٰدَمَ وَحَوَّاءَ * وَكَمَا اَلْفَتْ بَيْنَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَخَدِيْجَةَ الْكُبْرَى رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا * وَبَيْنَ عَلِيٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وَفَاطِمَةَ الزَّهْرَى رَضِيَ اللهُ عَنْهَا * اَللّٰهُمَّ اَعْطِ لَهُمَا وَلَدًا صَالِحًا وَعُمْرًا طَوِيْلًا وَرِزْقًا وَّاسِعًا * رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قِرَّةً اَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِيْنَ اِمَامًا * رَبَّنَا اِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ * سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَي الْمُرْسَلِيْنَ * وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ *

Meâli: "Allah'ım! Bu evlilik akdini hayırlı ve mübarek eyle. Bu çiftler arasında  lfet/geçim, sevgi ve evliliklerinde sebat nasip eyle, aralarında nefret, geçimsizlik ve ayrılık var eyleme. Allah'ım! Bu çiftlerin arasında Âdem (s) ile Havva (r.anha), Hz. Muhammed (s) ile Hatice (r.anha) ve Hz. Ali (r.anh) ile Hz. Fatıma (r.anha) arasında var olan  lfet, geçim ve kaynaşmayı var eyle. Allah'ım! Bu çiftte, salih çocuklar, uzun ömürler ve bol rızık ihsan eyle. Ey Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl ve bizi Allah'a karşı gelmekten sakınanlara  nder eyle.⁸⁸ Ey Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik, güzellik ve nimet ver, ahirette de iyilik, güzellik ve nimet ver ve bizi cehennem azabından korusun.⁸⁹ Mutlak izzet sahibi olan Rabbin, onların yakıştırdığı nitelemelerden münezzehtir. Bütün peygamberlere selâm olsun! Ve  lemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.⁹⁰"

3.4.8.6. İstiğf r ve Tевbe Duâsı

اَسْتَغْفِرُ اللهَ * اَسْتَغْفِرُ اللهَ * اَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيْمَ الْكَرِيْمَ الَّذِي لَا اِلهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ وَاَتُوْبُ اِلَيْهِ * تَوْبَةً عَبْدٍ ظَالِمٍ لِنَفْسِهِ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُوْرًا * وَاَسْتَلُوْهُ التَّوْبَةَ وَالْمَغْفِرَةَ وَالْهُدَايَةَ لَنَا اِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيْمُ * اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا اِلهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَنَا عَلَيَّ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ * وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَاَبُوْءُ بِدَنِّيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ * اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلِيْكِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقًّا * اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلهَ اِلَّا اللهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ * وَصَلَّى اللهُ عَلَي رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِيْنَ وَسَلَامٌ عَلَي الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ *

Meâli: "Allah'tan af ve bağışlanma dilerim. Yüce, kerim, kendinden başka ilâh olmayan, diri ve her an yarattıklarını gözeten ve yöneten Allah'tan (cc) af ve bağışlanma dilerim. Nefsine/kendine zulmetmiş, üstelik nefsi için ne ölümü, ne hayatı ve ne de öldükten sonra dirilmeyi elinde tutamayan bir kulun tevbesiyle/y nelişiyle O'na (tevbe ediyorum). G nahlarımdan pişmanlık duyup O'na yönelirim. O'ndan tevbelerimizi kabul edip bizleri

⁸⁸ Furkân 25/74.

⁸⁹ Bakara 2/201.

⁹⁰ Sâffât 37/180-182.

affetmesini ve bizlere hidayet vermesini niyaz ederim. Çünkü O, tevbeleri çok kabul edendir, sonsuz merhamet sahibidir. Allah'ım! Sen benim Rabbimsin, Senden başka ilâh yoktur, beni Sen yarattın. Ben Senin kulunum ve ben gücüm yettiği kadar ezelde Sana verdiğim söz ve vaad üzere sabitim. Allah'ım! İşlediğim kusurların şerrinden Sana sığınırım. Bana ihsan ettiğin nimetlerini ikrar ve itiraf ediyorum, günahlarımı da itiraf ediyorum. Beni affet ya Rabbi! Çünkü Senden başka kimse günahları affedemez. Ben Allah'ın (varlık ve birliğine), meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kadere (Yüce Allah'ın her şeyi bir ölçü ve denge ile yarattığına), iyilik ve kötülüğün Yüce Allah'ın yaratmasıyla meydana geldiğine iman ettim. Ölümünden sonra tekrar dirilmek, gerçeğin tâ kendisidir. Ben şahitlik ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur. Yine şahitlik ederim ki Muhammed, O'nun kulu ve elçisidir. Yüce Allah, elçimiz Hz. Muhammed'e, onun bütün ehl-i beytine ve arkadaşlarına yardım ve rahmet eylesin. Bütün elçilere selam, âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun."

3.4.8.7. Cenaze Namazı Duâları

Cenaze namazı duası, cenazenin *yetişkin erkek*, *yetişkin kadın*, *erkek çocuk* veya *kız çocuk* olmasına göre farklılık arz eder. Buna göre;

- Cenaze *yetişkin erkek* ise, üçüncü tekbirden sonra şu dua okunur:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّتِنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَعَانِينَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا * اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَآخِيهِ عَلَى الْإِسْلَامِ * وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ * وَخُصَّ هَذَا الْمَيِّتَ بِالرُّوحِ وَالرَّاحَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضْوَانِ * اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ * وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَلَقَّهِ الْأَمْنَ وَالْبُشْرَى وَالْكَرَامَةَ وَالرُّزْقَى بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ *

Meâli: "Allah'ım! Dirimizi, ölümüzü, burada bulunanlarımızı, bulunmayanlarımızı, küçüğümüzü, büyüğümüzü, erkeğimizi, kadınıımızı bağışla! Allah'ım! İçimizden yaşatacaklarını İslâm üzere yaşat, öldüreceklerini iman üzere öldür! Bu ölüye kolaylık ve rahatlık ver, ona rahmet et, onu bağışla ve ondan razı ol! Bu kişi iyi biriye, onun iyiliğini artır; eğer kötü davranışlar sergileyen biriye, Sen (rahmetinle) onları görmezden gel! Ona güven, müjde, ikram ve yakınlık ile mukâbele et, ey merhametlilerin en merhametlisi!"

- Cenaze *yetişkin kadın* ise, üçüncü tekbirden sonra şu dua okunur. Bu duanın meâli, yetişkin erkekler için okunan dua ile aynıdır.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّتِنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَعَانِينَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا * اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَآخِيهِ عَلَى الْإِسْلَامِ * وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ * وَخُصَّ هَذِهِ الْمَيِّتَةَ بِالرُّوحِ وَالرَّاحَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضْوَانِ * اللَّهُمَّ إِنْ كَانَتْ مُحْسِنَةً فَزِدْ فِي إِحْسَانِهَا * وَإِنْ كَانَتْ مُسِيئَةً فَتَجَاوَزْ عَنْهَا وَلَقَّهَا الْأَمْنَ وَالْبُشْرَى وَالْكَرَامَةَ وَالرُّزْقَى بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ *

- Cenaze *erkek çocuk* ise, üçüncü tekbirden sonra şu dua okunur:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّتِنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَعَانِينَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا * اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَآخِيهِ عَلَى الْإِسْلَامِ * وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ * اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرْطًا * وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَذُخْرًا * وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفَّعًا *

Meâli: "Allah'ım! Dirimizi, ölümüzü, burada bulunanlarımızı, bulunmayanlarımızı, küçüğümüzü, büyüğümüzü, erkeğimizi, kadınıımızı bağışla! Allah'ım! İçimizden yaşatacaklarını İslâm üzere yaşat, öldüreceklerini iman üzere öldür! Allah'ım! Bu çocuğu, cennette bizi karşılayıcı ve âhiret armağanı kıl! Allah'ım! Bu çocuğu, bizim için şefaathane kıl ve onun şefaathane kabul eyle!"

- Cenaze *kız çocuk* ise, üçüncü tekbirden sonra şu dua okunur. Bu duanın meâli, erkek

çocuklar için okunan dua ile aynıdır.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَعَانِيْنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَأُنثَانَا * اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَآخِذْهُ عَلَى الْإِسْلَامِ * وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ *
اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا * واجْعَلْهَا لَنَا أَجْرًا وَذُخْرًا * واجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَمُشَفَّعَةً *

3.4.8.8. Câmii/Mescid Ziyareti Duâsı

Câmii ve mescid ziyaretlerinde şu dua okunur:

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَبَسِّرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ فَضْلِكَ وَكَرِّمِكَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ وَيَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

Meâli: “En yüce kerem ve merhamet sahibi olan Allah’ım! Rahmetinin kapılarını bize aç! Bize, lütuf ve ikram hazinelerine ulaşmamızı kolaylaştır!”

Câmii ve mescide ilk defa girildiğinde iki rek’at *Tahiyyetü'l-Mescid* namazı kılınır. Bu namazın ilk rek’atında Fâtihâ sûresinden sonra *Kâfirûn* sûresi, ikinci rek’atında ise *İhlâs* sûresi okunur.

3.4.8.9. Kabir Ziyareti Duâsı

Kabir ziyareti insana ahireti hatırlatır. Hz. Peygamber (s) kabir ziyaretinde bulunmuş ve “Kabirleri ziyaret etmek isteyen ziyaret etsin; çünkü bu bize ahireti hatırlatır!”⁹¹ buyurarak, Müslümanlara da bu ziyareti yapmaları tavsiye edilmiştir. Onun, kabir ziyareti sırasında şunları söylediği ifade edilir:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ * وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاجِفُونَ * أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ *

Meâli: “Selâm size, ey bu diyarın mü’min ve müslim ahali! İnşallah yakında biz de aranızda katılacağız. Allah’ın bizi de sizi de bağışlamasını dilerim.”⁹²

اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الْأَجْسَادِ الْبَالِيَةِ وَالْعِظَامِ النَّجْرَةِ * خَرَجْتَ مِنَ الدُّنْيَا وَهِيَ بِكَ مُؤْمِنَةٌ * فَبَلِّغْ إِلَيْهَا رُوحًا مِنْكَ وَسَلَامًا مِنَّا * اللَّهُمَّ رُوحَ أَرْوَاحِهِمْ بِرُوحِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * وَتَوَرَّ قُبُورَهُمْ بِنُورِ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ *

Meâli: “Şu çürümüş cesetlerin, ufalanmış kemiklerin Rabbi olan Allah’ım! Onlar bu dünyadan Sana inanarak çıktılar. Sen de onlara Kendi katından bir rahatlık ve bizden de selam ulaştır. Allah’ım! Onların ruhlarını Kelime-i Tevhîd’in ruhuyla rahatlat! Kabirlerini Allah’ın elçisi Muhammed’in nuruyla aydınlat!”⁹³

3.4.8.10. İftar Duâsı

Hz. Peygamber’in (s), orucunu açarken şu duayı okuduğu ifade edilir:

اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ *

Meâli: “Allah’ım! Senin rızan için oruç tuttum. Sana inandım, Sana tevekkül ettim. Senin verdiğin rızıkla orucumu açtım.”⁹⁴

⁹¹ Ebû Dâvûd, “Cenâiz”, 48; Nesâî, “Cenâiz”, 100; İbn Mâce, “Cenâiz”, 47.

⁹² Müslim, “Cenâiz”, 104.

⁹³ Müslim, “Cenâiz”, 106; Tirmizî, “Cenâiz”, 60; Ebû Dâvûd, “Cenâiz”, 77.

⁹⁴ Ebû Dâvûd, “Savm”, 22.